

2014

1. Klacht schending zorgvuldigheids- en betrouwbaarheidsnorm ongegrond

Op 2013 is een klacht ingediend door een externe klager tegen een medewerker van de Universiteit Twente (hierna te noemen 'beklaagde'), wegens schending van de wetenschappelijke integriteit. De klacht heeft betrekking op het feit dat in een artikel in een vaktijdschrift geen melding wordt gemaakt van de afwijkende resultaten in het onderzoek van een student van de Universiteit Twente, waarvan beklagde de begeleider was, dat is gebaseerd op dezelfde gegevens. Het onderzoek is weergegeven in de bachelor scriptie van de student. Naar de mening van de klager had hiervan in het artikel melding gemaakt moeten worden. De student staat overigens vermeld als mede auteur van het artikel in het tijdschrift.

Naar de inhoud acht de Commissie Wetenschappelijke Integriteit de klacht gefundeerd. De verschillen tussen de in de scriptie en het artikel gerapporteerde resultaten zijn terug te voeren tot het feit dat in de scriptie tweezijdig is getoetst en in het artikel éénzijdig. Hiervan had melding gemaakt moeten worden. Daarbij komt dat in het artikel ook geen melding wordt gemaakt van het feit dat ook bij eenzijdige toetsing slechts één van de zeven in het onderzoek gebruikte indicatoren een significante relatie oplevert. Door deze resultaten weg te laten kan de indruk ontstaan dat resultaten die de onderzoekers niet uitkomen worden verzwegen.

Naar de mening van de commissie is in dit geval sprake van verwijtbaar handelen omdat er wordt gehandeld in strijd met de principes van zorgvuldigheid en betrouwbaarheid. Zorgvuldigheid blijkt uit precisie en nuance bij het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek en het publiceren van de resultaten daarvan. De commissie is van mening dat het principe van zorgvuldigheid, zoals vermeld onder 1.1 van de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening is geschonden door het weglaten van een beschrijving van de wijze van toetsen en het feit dat de student twee jaar eerder nog op basis van dezelfde gegevens had geconcludeerd dat er geen significant verband bestaat. Daarnaast is de commissie van mening dat het principe van betrouwbaarheid is geschonden, door het selectief weglaten van onderzoeksresultaten zonder dit te melden, zoals vermeld onder II.1 van de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening.

Beklaagde is niet de eerste auteur van het artikel. Dat neemt niet weg dat alle auteurs ten volle verantwoordelijk zijn voor de inhoud van een artikel waaraan zij hun naam verbinden. Klager stelt in zijn klacht 'Op mij maakt dit verzwijgen van andere gegevens de indruk van wetenschapsfraude'. De commissie neemt deze zware kwalificatie uitdrukkelijk niet over. Omdat het hier voor zover bekend slechts om een incident gaat, wil de commissie ook niet spreken van een ernstige inbreuk op de wetenschappelijke integriteit. Vandaar de keuze voor de kwalificatie 'wetenschappelijke onzorgvuldigheid'.

In zijn rapport neemt de commissie expliciet afstand van de door klager gebruikte kwalificatie 'wetenschapsfraude'. Er worden geen gegevens gefingeerd of vervalst. Wel is er sprake van verwijtbaar gedrag. Door het selectief weergeven van onderzoeksresultaten, met name het weglaten van ongewenste uitkomsten, wordt er een 'hardheid' van de

uitkomsten van het onderzoek gesuggereerd die door de totale uitkomsten van het onderzoek niet gerechtvaardigd wordt. Juist bij een publicatie in een niet-wetenschappelijk blad kan een dergelijke onzorgvuldigheid onder meer onjuiste interpretaties in de media in de hand werken.

Het College van Bestuur neemt het advies van de commissie over, inclusief de door het CvB gevraagde uitbreiding van de motivering van de gegrondheid van de klacht.

Beklaagde heeft vervolgens het LOWI advies gevraagd over het aanvankelijk oordeel van het CvB. Het LOWI geeft aan dat beklagde en klager beiden een klacht hebben ingediend bij het LOWI n.a.v. het voorgenomen besluit van het CvB.

Het advies van het LOWI is te vinden onder de volgende link:

<https://www.knaw.nl/shared/resources/thematisch/bestanden/LOWIadvies2013nr10.pdf>

Het College van Bestuur heeft het advies van het LOWI overgenomen op 27 januari 2014.